

ARENA

KULTUR
KOMMENTAR
DEBATT

Sidene 23–46

Historisk revisjonisme og akademisk debatt om påstått jødisk utnyttelse av Holocaust-traumet kan være med på å gi snikende legitimitet til ny-nazistisk og antisemittisk tankegods.

FOTO: SCANPIX/AP

Deborah Lipstadt. Måtte bare dommeren med sin kjennskap til injurierettens begrensninger forstå at Irvings paradoksale søksmål bekrefter professor Lipstadt i hennes utsagn.

FOTO: SCANPIX/AP

David Irving. Hvorfor vil – og hvordan kan! – Irving frikjenne en despot for forbrytelser han mener ingen har begått?

Holocaust som formsspørsmål

Jan E.
Hansen
Kulturredaktør

Jeg har sett tatoverte fangenumre på underarmen til jødiske menn som unnslopp Holocaust på terskelen til gasskammeret. De hadde ingen glede av å vise meg det. Men jeg ba dem. Ofte så jeg hvor pinlig det var, både for dem og for meg. For ikke å snakke om dem som ikke bar et så synlig dødsmerke, sånn sett manglet de et bevis på sin ekstremt utsatte eksistens, fordi de hadde vært på flukt. Desto mer skamfulle var de for å ha overlevd. Hvis de hadde noe «bevis», var det minnet om de ti, tyve eller tredve slektningene som aldri kom tilbake.

Absurd rettssak

Det er en historisk absurd rettssak, norsk Okkupasjonshistorie, 2014

Det er en historisk absurd rettssak, norsk Okkupasjonshistorie, 2014

Det er en historisk absurd rettssak, norsk Okkupasjonshistorie, 2014

Nürnberg-domstolen anno 1945-46 dømte Hitler-regimets høyest betrodde menn henholdsvis til døden, livsvarig fengsel og lang fengselsstraff (bortsett fra at tre av 24 ble frifunnet) for forbrytelser mot menneskeheten. Siden har menneskeheten, om ikke den samme, forsket i det samme regimets forbrytelser. Nå

Tatoverert minne. Det tatoverte fangenumret på underarmen til jødiske menn som unnslopp Holocaust på terskelen til gasskammeret. Et minne om de ti, tyve eller tredve slektninger som aldri kommer tilbake.

FORBRYTER

står denne forskningen plutselig for en domstol som skal ta stilling til et injuriersøksmål fra David Irving, historikeren som mener at Hitler aldri godkjente masseutryddelsen av jøder, og som derfor også mener seg ærekrenket av professor Deborah Lipstadt, fordi hun følgelig har hevdet at han på utilbørlig og farefullt vis benekter Holocaust.

Rettslig meningsløshet

Problemstillingen er rettslig meningsløs, ikke bare fordi det er et grundig bevitnet faktum at Holocaust fant sted, eller fordi David Irving på sin side betviler det på grunnlag av det han kaller manglende bevis. I motsetning til oss som både har kjent og lyttet til overlevende fra nazi-utryddelsesleirene, mener han at hverken jusen, moralen eller historien har noe å si, så lenge han dokumenterer – bemerk negasjonen! – at det ikke kan dokumenteres at

Adolf Hitler godkjente eller var kjent med «den endelige løsning» av jødespørsmålet.

Altså et formspørsmål! Det absurde i juridisk forstand er ikke at mannen benekter Hitlers mer enn sannsynlige bidrag til folkemord, men at han påberoper seg beskyttelse av sin faglige ære mot påstanden om at han benekter det. Han bruker sin injuriersak mot professor Lipstadt til å prosedere på at en forsker som benekter Adolf Hitlers medansvar som jødeutrydder, har en ære som ikke bør kunne krenkes av den som bestrider hans gode hensikter.

Hitler var ansvarlig

Hva skulle hans gode hensikter være? Hvilken ære skulle han oppleve som krenket? Han forsvarer Hitler mot dem som mener å kunne utpeke ham som ansvarlig for folkemord. Hitler var den ansvarlige, uansett hva Irving forsker seg frem

til. Hitler var ansvarlig i kraft av diktator. Folkeretten er forlenget kommet til at det er slik det er i utallige andre tilfeller. Det kan tenkes, som Irving påstår, at Hitler hverken visste eller hadde kontroll i ett og alt. Det er i så fall historisk interessant. La oss si at det kan tenkes.

Men det forandrer ingenting. Det endrer ikke moralsk status for Hitler som var ansvarlig for det systemet som lot millioner av jøder utrydde. Det endrer ikke moralsk status for Irving som både sier at utryddelsesleirene ikke var utryddelsesleire, og at Hitler ikke visste at de var det. Det endrer på ingen måte moralsk status for noen av oss at Irving sier om Hitler at han var ukjent med en dødsindustri som Irving ikke bare benekter, men også frikjenner Hitler for.

Lipstadt må vinne

Hvorfor vil – og hvordan

kan! – Irving frikjenne en despot for forbrytelser han mener ingen har begått? Han mener at hans faglige ære blir krenket av at professor Lipstadt påpeker at han trekker den konklusjon at Holocaust ikke var Holocaust, fordi Hitler ikke ga sine ordre om at det skulle være det.

Måtte bare dommeren med sin kjennskap til injurierettens begrensninger forstå at Irvings paradoksale søksmål bekrefter professor Lipstadt i hennes utsagn. Nettopp når professor Lipstadt påpeker at det ligger en fare for nazifisering av historieforståelsen i de mangler på dokumentasjon som David Irving ønsker å påvise, har hun gitt ham den anseelsen han ber om. Da er han tatt på alvor.

Bedre kan han ikke tolkes. Hun har ikke anklaget ham for å frikjenne Hitler, hvilket han dog har gjort. Hun har anklaget ham for å gi denne frikjennelsen gyl-

dighet for en historisk og moralsk vurdering av Holocaust, hvilket han ikke benekter, men insisterer på. Han forsvarer sitt historiesyn mot en kollega han har anmeldt for injurier. Hun har på sin side bare gjort seg skyldig i å ta dette historiesynet hans på alvor.

Utilstrekkelighet

Det er ikke historiens dom over forståelsen av Holocaust som skal avsies i London, selv om Irving har en slik revisjonisme på sin agenda. Det er heller ikke det internasjonale samfunns ambivalens overfor Israel som skal prøves politisk på Irvings initiativ, selv om debattanter – bevisst eller ikke – er ute i slikt ærend i hans kjølvann.

Det er injurierettens dom over sin egen utilstrekkelighet som skal avsies i en sak hvor verden har mer å tape enn Irving.